

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

DRAUDIMO ĮMOKOMS KOMPENSUOTI – DAUGIAU KAIP 3 MLN. EURU

Nuo kovo 1 d. pradedamos rinkti paraiškos pasėlių ir augalų draudimo įmokų daliai kompensuoti. Paraiškos bus priimamos iki birželio 28 d. savivaldybių, kuriose įregistruota pareiškėjų žemės ūkio valda, administracijose. Šiam paraiškų rinkimo laikotarpiui skirta 3 076 258 Eur paramos lėšų. Tai pirmasis paraiškų teikimo etapas šiais metais, antrasis paraiškų rinkimo laikotarpis prasidės rugsėjo 2 d. ir baigsis gruodžio 31 d.

Parama teikiama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (KPP) priemonės „Rizikos valdymas“ veiklos sritį „Pasėlių ir augalų draudimo įmokos“.

Kas gali teikti paraišką

Paraišką gali teikti augalininkyste, sodininkyste ar daržininkyste užsiimantys fiziniai ir juridiniai asmenys, norintys, kad būtų kompensuotos paramos pasėlių ir augalų nuo sausras draudimo įmokos. Fiziniai asmenys turi būti įregistravę ūkininko ūkį ir valdą, juridiniai asmenys – įregistravę savo vardu valdą.

Pareiškėjo sudaromoje draudimo sutartyje turi būti numatoma padengti nuostolius, kai dėl iššalimo ir (arba) sausras sunaikinama daugiau kaip 20 proc. ūkininko vidutinės metinės praėjusių trejų metų produkcijos. Apdraustos produkcijos rūšies vidutinė metinė trejų metų produkcija apskaičiuojama pagal tos savivaldybės, kurioje yra registruotas žemės ūkio veiklos subjekto ūkis, Lietuvos statistikos departamento oficialiai skelbiamą vidutinį metinį praėjusių trejų metų produkcijos rūšies derlingumą tonomis iš hektaro.

Pagal vieną draudimo sutartį pareiškėjas gali pateikti vieną paramos paraišką. Teikiamų paramos paraiškų skaičius neribojamas.

Kompensuojama iki 70 proc. sumokėtos draudimo įmokos sumos

Pareiškėjui, apdraudusiam pasėlius ir (arba) augalus nuo sausras, kai draudžiamasi nuo didesnių kaip 20 proc. produkcijos nuostolių, kompensuojama iki 70 proc. sumokėtos draudimo įmokos sumos. Tačiau kompensuojama suma negali viršyti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nustatytų draudimo įmokų sumos dydžių 1 ha deklaruoto ploto pagal pasėlių ir (arba) augalų rūšis.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Draudimo paslaugų pirkimo būdai

Prieš sudarydami draudimo sutartis tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys turi atlikti draudimo paslaugų pirkimus vadovaudamiesi Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėmis bei administravimo taisyklėmis. Tuo tarpu perkančiosios organizacijos pirkimus turi vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymą.

Jei pirkėjas nėra perkančioji organizacija, o perkamų pasėlių ir (arba) augalų draudimo paslaugų suma yra lygi arba viršija 58 000 Eur, pareiškėjas pirkimą turi vykdyti konkurso arba derybų būdu. Pirkimas derybų būdu gali būti atliekamas, kai prekes, paslaugas ar darbus dėl techninių ar kitų objektyvių priežasčių gali pateikti tik konkretus tiekėjas ir nėra kitos alternatyvos.

Tuo tarpu, kai draudimo paslaugų vertė yra mažesnė nei 58 000 Eur, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti kartu su paraiška reikia pateikti ne mažiau kaip tris skirtingų tiekėjų komercinius pasiūlymus, kuriais grindžiama visa prašoma paramos suma. Jei rinkoje yra mažiau tiekėjų, galima pateikti mažiau kaip tris komercinius pasiūlymus.

Draudimo sutartis – prieš pateikiant paraišką

Prieš teikdamas paraišką ūkininkas turi pasirašyti su draudimo bendrove draudimo sutartis / draudimo paraišką ne ilgesniam kaip vienam augalų vegetacijos laikotarpiui ir jame / joje turi būti nurodyta:

- duomenys apie draudimo įmonę ir subjektą, kuriam nuosavybės teise priklauso draudžiama produkcija;
- kiekviena augalų rūšis bei plotas;
- kiekvienos augalų rūšies draudimo įmokos suma;
- kiekvienos augalų rūšies draudimo suma, draudimo laikotarpis, apdraustų augalų plotai pagal augalų rūšis ir rizikos, nuo kurių draudžiamasi, bei 20 proc. kiekvienos apdraustos produkcijos rūšies vidutinė metinė trejų metų produkcija.

Visą pagal draudimo sutartį mokėtiną draudimo įmoką pareiškėjas turi sumokėti tik po paramos paraiškos pateikimo savivaldybei dienos.

Parama mokama neatsižvelgiant, ar draudžiamasis įvykis įvyko, ar ne. Paramos gavėjas, sumokėjęs draudimo įmonei visas draudimo sutartyje nurodytas draudimo įmokas bei einamaisiais metais deklaravęs žemės ūkio naudmenas, nuo einamųjų metų birželio 1 d. iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d. savivaldybei turi pateikti šiuos dokumentus:

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

- draudimo sutartį bei visų draudimo sutarties pakeitimų (tuo atveju, jei draudimo sutartis per jos galiojimo laikotarpį buvo tikslinama ar buvo nutraukta) kopijas;
- visų įvykusių draudiminių įvykių (jei jų buvo) žalų pranešimų originalus arba kopijas bei paaiškinimus dėl žalų patyrusių pasėlių atsėjimo;
- visų draudimo sutartyje nurodytų draudimo įmokų sumokėjimą patvirtinančių dokumentų kopijas.

Parama mokama neatsižvelgiant į tai, ar draudžiamasis įvykis įvyko, ar ne.

Galimybė gauti dalį paramos sumos anksčiau

Visa apskaičiuota paramos suma apdraudusiam pasėlius ir (arba) augalus ūkininkui išmokama per metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo. Paramos gavėjui suteikta galimybė dalinę kompensaciją – 50 proc. apskaičiuotos preliminarios paramos sumos, atsižvelgiant į sumokėtą draudimo įmokos sumą, gauti anksčiau. Tokiu atveju paramos gavėjas iki balandžio 1 d. turi kreiptis į savivaldybę ir pateikti draudimo sutarties kopiją ir visų draudimo sutartyje nurodytų draudimo įmokų sumokėjimo patvirtinimo dokumentų kopijas. Dalinė kompensacija išmokoma iki einamųjų metų liepos 30 d.

Kilus klausimų prašome kreiptis į ŽŪM Strateginių pokyčių grupės patarėją Edvardą Makšecką el. paštu: Edvardas.Makseckas@zum.lt

SMULKIESIEMS KIAULIŲ AUGINTOJAMS – VALSTYBĖS PARAMA JAU NUO KOVO PRADŽIOS

Nuo kovo 4 d. Žemės ūkio ministerija kviečia šalies smulkiuosius kiaulių augintojus teikti paraiškas valstybės paramai gauti.

Parama įsigyjant ūkinius gyvūnus (išskyrus kiaules) skiriama asmenims, kurie 2018 metais nuo spalio 16 d. ir (arba) 2019 metais iki paraiškos pateikimo dienos laikė nuo 1 iki 100 kiaulių ir visas jas paskerdė, sunaikino arba jos nugaišo dėl afrikinio kiaulių maro.

Pareiškėjai turi įsipareigoti ketverius metus nuo pagalbos skyrimo dienos nelaikyti kiaulių ir auginti kitų rūšių ūkinius gyvūnus.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Pareiškėjams atlyginama iki 90 proc., bet ne daugiau kaip 2 tūkst. Eur vienam pareiškėjui, ūkinių gyvūnų (išskyrus kiaules) įsigijimo išlaidų.

Parama galima pasinaudoti keturiais etapais, neviršijant bendros 2 tūkst. Eur paramos sumos.

Atkreiptinas dėmesys, kad paraiškas pateikti galės ir tie kiaulių laikytojai, kurie tiesiog nusprendė ar dar nuspręš atsisakyti trejus metus auginti kiaules. Paramą galės gauti asmenys, kurie 2019 m. sausio mėnesį laikė nuo 1 iki 100 kiaulių ir laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki paraiškos pateikimo dienos visas jas yra paskerdę ar nugaišinę.

Sąlygas atitinkantiems pareiškėjams bus mokama 100 Eur išmoka už kiekvieną paskerstą kiaulę.

Nusprendusiems kiaulių laikymo neatsisakyti, Žemės ūkio ministerija rekomenduoja pasinaudoti iki 900 Eur siekiančia parama. Ji skirta iki paraiškos pateikimo dienos laikiusiems nuo 1 iki 100 kiaulių. Už šias lėšas bus kompensuojamos biologinio saugumo reikalavimų įgyvendinimui užtikrinti reikalingų priemonių įsigijimo išlaidos.

Paraiškos ir kiti privalomi pateikti dokumentai renkami savivaldybėse pagal fizinio asmens gyvenamąją vietą arba juridinio asmens buveinės adresą nuo š. m. kovo 4 d. iki balandžio 30 d.

Kilus klausimų prašome kreiptis į ŽŪM Gyvulininkystės ir veislininkystės skyriaus patarėja Giedrę Tamkuvienę el. paštu: Giedre.Tamkuviene@zum.lt

KOKIA PARAMA GALI PASINAUDOTI BITININKAI?

Žemės ūkio ministerija, siekdama padėti bitininkams, yra numačiusi ne vieną priemonę, galinčią jiems padėti ir kviečia naudotis Lietuvos kaimo plėtros programos 2014–2020 m. siūlomomis galimybėmis.

Jau nuo **kovo 4 d.** iki **balandžio 5 d.** bitininkai ir kiti ūkininkai galės teikti paraiškas pagal priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“.

Paramos paraišką pareiškėjas privalės teikti su partneriais.

Bendromis jėgomis, susikoooperavę bitininkai, kurių paraiškos bus įvertintos teigiamai, galės įsigyti naujos įrangos, padėsiančios įdomiau, sparčiau paruošti, išpilstyti ir rinkai tiekti aukštos kokybės

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

medaus produktus. **Paramos suma** – iki 120 000 Eur vienam projektui. Iš viso skirta 2,9 mln. Eur lėšų.

Taip pat bitininkai ir kiti ūkininkai jau nuo **kovo 1 d. iki balandžio 30 d.** kviečiami teikti paraiškas paramai gauti pagal **priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“**. Jie projektui galės gauti iki 50 tūkst. Eur. Iš viso investicijoms įgyvendinti skirta 25 mln. Eur paramos lėšų. Sąlygos ir reikalavimai paramai gauti nustatyti veiklos srities įgyvendinimo taisyklėse, kurios patvirtintos žemės ūkio ministro 2019-02-07 įsakymu Nr. 3D-70.

Nuo kovo 1 d. iki gegužės 31 d. bitininkai ir kiti ūkininkai gali teikti paraiškas paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros programos 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „**Parama smulkiesiems ūkiams**“. Finansuojamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su remiama veikla ir būtinos verslo planui įgyvendinti.

Nuo liepos 1 d. iki 31 d. planuojam priimti paraiškas pagal Lietuvos kaimo plėtros programos 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „**Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui**“. Ši veiklos sritis skirta ne vyresniems kaip 40 metų amžiaus bitininkams ir kitiems ūkininkams.

Kitos galimybės

Taip pat bitininkams teikiama parama ir pagal **Nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą** – 2018 m. pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų bičių produktų ir jų mišinių specifikaciją buvo sertifikuoti 127 pareiškėjai (sertifikuotos 4573 bičių šeimos).

Parama kasmet teikiama ir **už papildomą bičių maitinimą (už cukrų)** – paraiškos renkamos nuo **rugpjūčio 1 d. iki rugsėjo 15 d.** Štai, pavyzdžiui, už papildomą bičių maitinimą bičių laikytojams 2018 m. už papildomą bičių maitinimą išdalinta suma yra 570189,88 Eur. Pareiškėjų skaičius – 6492.

Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui programa

Parama Lietuvos bitininkystės sektoriui, įgyvendinama nuo 2004 m., yra labai reikšminga: ji leido pasirenkant įvairias tradicines ir kuriant naujas formas kelti bitininkų kvalifikaciją, pagerinti bičių šeimų sveikatingumą kryptingai ir sistemingai naikinant jose erkes *Varroa*, suteikė galimybę įsigyti specialius bičių avilių gabenimo įrenginius, avilius ir atlikti eilę kitų svarbių darbų. Ši parama leido pagerinti medaus gamybos ir realizavimo sąlygas, t. y. įgyvendinti pagrindinį paramos tikslą.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Šiais metais bitininkai nuo sausio 2 d. iki vasario 4 d. buvo kviečiami teikti paraiškas pagal paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2017–2019 metų programos priemones.

Programai įgyvendinti 2019 m. skirta šiek tiek daugiau nei 648 tūkst. Eur. Daugiausiai lėšų planuojama skirti tokioms priemonėms kaip „Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje“ (155 180 Eur), „Bičių šeimų atnaujinimas“ (130 000 Eur), „Kova su avilių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoze“ (130 000 Eur).

Paramos lėšos paramos gavėjams išmokamos iki einamųjų metų spalio 15 d.

Kilus klausimų prašome kreiptis į ŽŪM 2 ES paramos skyriaus vyr. specialistę Mildą Jusienę el. paštu: milda@zum.lt

ŪKININKAMS – DAUGIAU GALIMYBIŲ ĮSITRAUKTI Į TRUMPĄSIAS TIEKIMO GRANDINES

Nuo kovo pradžios ūkininkai galės vienu metu pretenduoti į dvi paramos priemones. Teiksiantys paraiškas paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklą „Parama smulkiesiems ūkiams“ arba priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, tuo pačiu galės dalyvauti ir nuo kovo 4 d. teikti paraiškas pagal priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“.

„Naujose taisyklėse numatyta galimybė paspartins smulkiųjų ūkininkų, gamintojų įsitraukimą į trumpąsias tiekimo grandines, įsigyjant pakavimo, fasavimo, ar kitą įrangą, susikurti interneto svetainę arba internetinę parduotuvę, kompensuoti dalį pardavėjo darbo užmokesčio išlaidų, kas užtikrins galutinių vartotojų pasiekimą bei pardavimo pajamų augimą. Iki šiol tokios galimybės ūkininkai neturėdavo“, – teigia žemės ūkio ministro patarėjas Jonas Pupius.

Siekiantys investuoti į žemės ūkio valdas projektui galės gauti iki 50 tūkst. Eur. Iš viso investicijoms įgyvendinti skirta 25 mln. Eur paramos lėšų.

Didžiausia išmokos suma, kurią galės gauti smulkieji ūkininkai, verslo planui įgyvendinti – 15 tūkst. Eur. Šiam paraiškų priėmimui skirta 10 mln. Eur Europos Sąjungos ir valstybės paramos.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Iki 120 tūkst. Eur vienam projektui galės gauti dalyvaujantys 2014–2020 m. KPP veiklos srityje „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu. Iš viso skirta 2,9 mln. Eur lėšų.

Kilus klausimų prašome kreiptis į ŽŪM 2 ES paramos skyriaus vyr. specialistę Mildą Jusienę el. paštu: milda@zum.lt

MIŠKO PUOSELĖTOJAMS – DIDESNĖ IŠMOKA

Siekiantys puoselėti miškus jau nuo kovo 1 d. galės teikti paraiškas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“ ir gauti didesnę kasmetinę išmoką už įveisto miško priežiūrą, apsaugą ir ugdymą. Vasario 22 d. žemės ūkio ministro Giedriaus Surplio įsakymu pakoreguotose taisyklėse patvirtinti ir nauji veisiamų želdinių įkainiai.

Šiam laikotarpiui skirta 13 874 117 Eur paramos lėšų. Tai pirmasis paraiškų priėmimo etapas, antrą kartą šiais metais paraiškas miškui įveisti bus galima teikti nuo rugsėjo 2 d. iki spalio 31 d.

Paraiškos gali būti teikiamos **tik** elektroniniu būdu, naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga adresu <https://zumis.lt>.

Paraiška per ŽŪMIS turi būti pateikta **ne vėliau** kaip iki kvietimo teikti paramos paraiškas paskutinės dienos 12 val.

Kas gali teikti paraiškas

Teikti paraiškas gali juridiniai ir ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus fiziniai asmenys, kuriems želdintina žemė, planuojama apželdinti mišku, priklauso nuosavybės teise, bei savivaldybės, kurios tokią žemę valdo patikėjimo teise.

Remiama veikla

Pagal veiklos sritį „Miško veisimas“ remiamas miško veisimas (mokama vienkartinė kompensacinė išmoka), įveisto miško priežiūra, apsauga ir ugdymas (12 metų mokama kasmetinė kompensacinė išmoka). Taip pat įveistam, bet ekstremaliojo įvykio pirmaisiais želdinių ir (arba) žėlinių augimo metais pažeistam miškui atsodinti teikiama įveisiamo miško išmokos dalis, proporcinga atsodinamų sodmenų kiekiui.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Parama neteikiama, jei sodinami trumpos rotacijos želdiniai (kirtimų rotacijos trukmė – iki 15 metų), kalėdinės eglutės ir greitai augančių rūšių medžiai, skirti energijai gaminti. Želdinant greitai augančias medžių rūšis, kurių laikotarpis tarp dviejų kirtimų yra nuo 15 iki 20 metų, parama teikiama tik jų įveisimo išlaidoms kompensuoti. Miško priežiūros, apsaugos ir ugdymo išmokos nemokamos. Tuo tarpu savaimė mišku apaugusioje (kai papildomai želdinti nereikia) žemėje miško įveisimo išmoka nemokama, o miško priežiūros, apsaugos ir ugdymo išmoka mokama, jei žėlinių vidutinis amžius yra iki 5 metų.

Atrankos kriterijai

Miško veisimo projektai vertinami suteikiant balus už atitiktą veiklos srities „Miško veisimas“ įgyvendinimo taisyklėse nustatytiems atrankos kriterijams. Privalomas mažiausias paraiškų atrankos balų skaičius yra 30. Šio balų skaičiaus nesurinkusios paraiškos atmetamos.

Atrankos kriterijai:

1. Visi su paramos paraiška pateikti miško želdinimo ir žėlimo projektai skirti tik miško žėliniais apaugusio ploto priežiūrai, apsaugai ir ugdymui ir (arba) miškui vesti miško žėliniais apaugančiame plote, kuriame reikalingas tik papildomas želdinimas (kai miško žėliniai sklype sudaro 50 proc. ir daugiau reikalingo tankio, vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimais), – skiriama 20 balų.
2. Daugiau nei 50 proc. ploto, kuriame veisiamas miškas, priskiriama prie vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, nustatytų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakyme Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“, – skiriama 15 balų.
3. Miškas veisiamas žemėje, kurios bent vieno sklypo našumas yra iki 32 balų imtinai, – skiriama 15 balų.
4. Visi su paramos paraiška pateikti miško želdinimo ir žėlimo projektai suprojektuoti taip, kad beržai, pušys, eglės ar juodalksniai arba jų kombinacija žėdinių sudėtyje sudaro daugiau kaip 80 proc., – skiriama 15 balų.
5. Miškas veisiamas savivaldybės teritorijoje, kurios miškingumas yra iki 33,3 proc., – skiriama 10 balų.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

6. Pareiškėjas, veisiantis mišką jam (arba ir bendraturčiams) nuosavybės teise priklausančioje žemėje, yra:

- fizinis asmuo – skiriama 15 balų;
- juridinis asmuo – skiriama 10 balų.

7. Veisiamas miškas ribojasi su esamu mišku arba su veisiamu mišku, už kurį skirta parama ir kuriame laikomasi numatytų įsipareigojimų pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ ar Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ arba Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“, – skiriami 5 balai.

8. Pareiškėjas yra miško savininkų asociacijos arba miško kooperatyvo narys – skiriami 5 balai.

Papildomas paramos paraiškų atrankos vertinimas atliekamas, pirmenybę skiriant pareiškėjams:

1. kurie yra negavę paramos pagal priemonės veiklos sritį arba Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ ir „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“;
2. pagal mažiausią preliminarią paramos sumą, apskaičiuotą pagal pareiškėjo paraiškoje nurodytus duomenis.

Įsipareigojimai

Primename aktualius paramos gavėjų įsipareigojimus:

- Pareiškėjai, kurių paramos paraiškos patvirtintos gauti paramą, privalo mišką įveisti per tris artimiausius miško želdinimo sezonus (rudens sezoną iki einamųjų metų lapkričio 1 d., pavasario sezoną iki einamųjų metų liepos 1 d.) nuo paramos paraiškos pateikimo dienos.
- Paramos gavėjas per 10 darbo dienų nuo miško įveisimo, tačiau ne vėliau nei iki einamųjų metų, kai buvo įveistas miškas, lapkričio 1 d. NMA turi pristatyti želdinamų medžių rūšių pagrindinius miško dauginamosios medžiagos kilmės sertifikatus ar miško dauginamosios medžiagos savininko (pardavėjo) patvirtintas šių sertifikatų kopijas ir želdinamų medžių įsigijimo dokumentus.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

- Paramos gavėjas, kol teiktina įveisto miško priežiūros, apsaugos ir ugdymo išmoka, kiekvienais metais tiesioginių išmokų paraiškoje privalo deklaruoti įveisto miško plotą. Nedeklaravus įveisto miško, už kurį teikiama įveisto miško priežiūros, apsaugos ir ugdymo išmoka, einamaisiais metais parama nemokama.
- Tiesioginių išmokų paraiškoje deklaravus mažesnę plotą už nurodytą paramos paraiškoje, išipareigojimus privalu vykdyti veisiamo miško plote, už kurį yra patvirtinta parama.
- Paramos gavėjas visoje valdoje turi laikytis kompleksinės paramos reikalavimų.
- Vadovaujantis Suteiktos paramos pagal KPP viešinimo taisyklėmis, paramos gavėjas projekto įgyvendinimo vietoje turi viešinti paramą, jeigu miško įveisimo išmoka yra nuo 10 000,00 Eur. Viešinimo priemonės, pritaikytos lauko sąlygomis, turi stovėti ne trumpiau nei 5 metus nuo miško įveisimo išmokos gavimo.

Kadangi anksčiau pateiktose paraiškose buvo nemažai neatitikimų, prašome pareiškėjus būti atidžiais – pildant paraišką teisingai nurodyti veisiamo ir želdinamo miško plotą, taip pat neužmiršti pridėti visų reikalingų dokumentų.

Paraiškos priimamos iki šių metų balandžio 30 d.

Informacija parengta pagal Nacionalinės mokėjimo agentūros medžiagą.

UŽ MIESTE TURĖTĄ ŽEMĘ BUS ATLYGINAMA IR MIŠKU

Nacionalinė žemės tarnyba (NŽT) informuoja, kad nuo šio mėnesio piliečiams už mieste turėtą valstybės išperkama žemę galės būti atlyginama lygiaverčiu miško plotu kaimo vietovėje.

Nuo 2019 m. vasario 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymas, numatantis galimybę piliečiams iki 2019 m. birželio 1 d. pakeisti savo valią dėl atlyginimo būdo ir prašyti už valstybės išperkama žemę arba jos dalį mieste, už kurią dar nėra atlyginta, atlyginti lygiaverčiu miško plotu kaimo vietovėje. Atkreipiame dėmesį, kad asmenys dėl atlyginimo mišku gali kreiptis, jeigu sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo jiems dar nebuvo priimtas arba buvo priimtas, bet iki prašymo pakeisti valią pateikimo dienos neįvykdytas arba įvykdytas iš dalies.

Piliečiai, nusprendę pasinaudoti nauja galimybe ir už valstybės išperkama žemę, esančią miestams priskirtose teritorijose, prašyti atlyginti kaimo vietovėje esančiu lygiaverčiu miško plotu, iki 2019 m. birželio 1 d. turi pateikti prašymą teritoriniam NŽT skyriui pagal turėtos žemės buvimo vietą.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Teikiant prašymą dėl valios pakeitimo ir atlyginimo lygiaverčiu miško plotu kaimo vietovėje, turi būti nurodytas pasirinkto rajono ir kadastro vietovės, kurioje yra pageidaujamas gauti miško plotas, pavadinimas. Atkreipiame dėmesį, kad piliečiai gali pretenduoti gauti miško plotą bet kuriame pasirinktame Lietuvos rajone.

Informacija apie laisvos žemės fondo miško plotus skelbiama viešai NŽT interneto svetainėje bei teritoriniuose NŽT skyriuose. Su nustatytais tos kadastro vietovės, kurioje pageidaujama gauti miško sklypą, laisvos žemės fondo miško plotais piliečiai gali susipažinti NŽT svetainėje šiuo adresu: [/go.php/lit/Zemes-reformos-zemetvarkos-projektai](http://go.php/lit/Zemes-reformos-zemetvarkos-projektai), pasirenkant konkretų teritorinį skyrių ir nuorodą „Informacija apie žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimą kadastro vietovėse“.

Kviečiame aktyviai pasinaudoti naujai atsiradusia galimybe.

Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į NŽT arba jos teritorinius skyrius, kurių kontaktai nurodyti NŽT interneto svetainėje adresu: [/go.php/lit/Struktura-ir-kontaktai](http://go.php/lit/Struktura-ir-kontaktai).

NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS KAIMO VIETOVĖSE IŠ ESMĖS BAIGTAS

Vienas iš svarbiausių Nacionalinei žemės tarnybai LR Vyriausybės programoje numatytų uždavinių – 2019 m. užbaigti nuosavybės teisių atkūrimą į kaimo vietovėse ir miestuose turėtą žemę.

Š. m. sausio 1 d. duomenimis, piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką, vandens telkinius atkūrimas kaimo vietovėse iš esmės yra baigtas – nuosavybės teisės atkurtos į 99,95 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto (įvertinus ir pasyvius pretendentes).

Piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo procesas iš esmės baigtas, išskyrus pavienius atvejus, kai negalima atkurti nuosavybės teisių dėl pačių piliečių neveikimo. Liko tik 6 rajonai, kur nuosavybės teisės atkurtos mažiau kaip į 99,95 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Šilalės r. sav. nuosavybės teisės liko atkurti 38 asmenims, Trakų r. sav. – 53, Klaipėdos r. sav. – 54, Ignalinos r. sav. – 65, Kauno r. sav. – 117, Vilniaus r. sav. – 976.“

Nuo žemės reformos pradžios (1991 m.) iki 2019 m. sausio 1 d. pateikta 787,85 tūkst. piliečių prašymų šalies kaimo vietovėse atkurti nuosavybės teises į 4,024 mln. ha turėtos žemės. Turimais duomenimis, iki 2019 m. sausio 1 d. nuosavybės teisės kaimo vietovėse iš viso neatkurtos 4766 pretendentams į 6554 ha turėtos žemės, tačiau iš jų – 3110 pretendentų neįmanoma atkurti nuosavybės teisių dėl pačių piliečių neveikimo

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Šiuo metu aktyviai dirbama, kad likusiems 1656 piliečiais nuosavybės teisių atkūrimo procesas būtų užbaigtas laiku – rengiamuose žemėtvarkos projektuose projektuojami žemės sklypai, ženklinami jau suprojektuoti, rengiamos žemės sklypų kadastro duomenų bylos ir priiminėjami sprendimai atkurti nuosavybės teises, iš viso į 1889 ha žemės plotą.

Minėti piliečiai bent kartą jau buvo kviečiami dalyvauti žemės reformos žemėtvarkos projekto rengime, t. y. jie buvo kviečiami atvykti į organizuojamus pretendentų susirinkimus pasirinkti žemės sklypus iš esamo laisvos žemės fondo žemei priskirto žemės ploto. Tačiau tenka paminėti, kad šie piliečiai kviečiami dažniausiai neatvyksta į pretendentų susirinkimus, kuriuose projektuojami žemės sklypai, o jei ir atvyksta, be priežasties nesirenka ar vengia pasirinkti projektuojamo žemės sklypo vietą.

Pažymėtina, kad sklypų suprojektavimas piliečių pasirinktuose laisvos žemės plotuose yra reikšmingiausias etapas visame nuosavybės teisių atkūrimo procese, nes tik tada pretendentas sužino žemės sklypo, kuris bus jam perduodamas nuosavybėn neatlygintinai, plotą, vietą ir kitus duomenis apie sklypą. Toliau lieka tik techniniai darbai (žemės sklypų matavimai) ir teisinis dokumentų sutvarkymas (sprendimų ar kitų administracinių aktų priėmimo procesas).

NŽT, siekdama kuo didesniame skaičiuje atkurti nuosavybės teises, perduodant nuosavybėn neatlygintinai žemės sklypus, skyrė daug laiko, kad būtų išsiaiškinti pretendentų adresai ir paveldėtojai, taip pat šiems pretendentams informuoti. Tam tikslui įgyvendinti buvo kreiptasi į visas įmanomas institucijas (seniūnijas, notarus), taip pat pretendentų kaimynus. NŽT darbuotojų pastangų dėka, per 2018 metus 286 neveiklūs (pasyvūs) piliečiai buvo įtraukti į nuosavybės teisių atkūrimo procesą.

Svarbu paminėti, kad, siekdamas išspręsti susidariusią situaciją, dėl kurios pasyviems pretendentams nėra galimybių užbaigti nuosavybės grąžinimo proceso, Seimas priėmė Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimą (įsigaliojo 2019-01-01). Nurodytame straipsnyje reglamentuojama, kad jeigu pilietis, turintis teisę atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ar vandens telkinį grąžinant natūra arba perduodant neatlygintinai nuosavybėn žemės, miško sklypą ar vandens telkinį kaimo vietovėje ar (ir) miesto savivaldybės teritorijai priskirtoje po 1995 m. birželio 1 d., Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka informuotas nenurodo (nepatikslina) vietovės, kurioje pageidautų gauti žemės, miško sklypą ar vandens telkinį, kviečiamas kvietime nurodytu laiku neatvyksta (išskyrus neatvykimą dėl ne nuo jo valios priklausančių aplinkybių) rinktis arba atvykęs nepasirenka projektuojamo žemės, miško sklypo ar vandens telkinio vietos, arba pasirinktoje vietovėje nebėra laisvos valstybinės žemės, kurioje piliečiui būtų galima projektuoti žemės sklypą, nuosavybės teisės šiam piliečiui atkuriamos atlyginant pinigais.

NAUJIENLAIŠKIS, 2019 M. VASARIS NR. 9

Taigi NŽT nuo 2019-01-01 atsirado galimybė dėl minėtų 3110 pasyvių piliečių (pretendentų), dėl kurių pačių neveikimo nuosavybės teisių atkūrimo procedūra šiuo metu negali būti vykdoma, priimti sprendimus atkurti nuosavybės teises atlyginant pinigais, t. y. NŽT nuo š. m. atsirado galimybė šiuos piliečius įtraukti į nuosavybės teisių atkūrimo procesą.

Atkūrimas miestuose

2019 m. sausio 1 d. duomenimis, miestuose 45 772 piliečių (priskiriant pasyvius pretendentes) nuosavybės teisės atkurtos į 91,44 proc. jų prašymuose nurodyto žemės ploto, nuosavybės teisės liko atkurti 6051 piliečiui į 3367 ha žemės.

„Visiškai nuosavybės teisės į turėtą žemę atkurtos 50 Lietuvos miestų. Atsižvelgiant į situaciją, žemės gražinimas miestuose per 2019 metus iš esmės turėtų būti baigtas, tačiau bus ypač sudėtinga tai padaryti Vilniaus mieste. Norėčiau priminti, kad teisinis pagrindas NŽT priimti sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo miestuose yra savivaldybių rengiami miestų žemės sklypų detalieji planai arba žemės valdos projektai ir patvirtintos žemės sklypų kadastro duomenų bylos. Jeigu minėtų dokumentų savivaldybės mums nepateikia, NŽT neturi teisės formuoti atkūrimui žemės sklypų ir atkurti nuosavybės teisių į žemę. Pavyzdžiui, Vilniuje per 2018 m. Vilniaus miesto savivaldybė nuosavybės teisėms atkurti perdavė iš viso 472 naujus žemės sklypus, iš jų – 283 žemės sklypai perduoti tik metų pabaigoje, t. y. lapkričio–gruodžių mėnesiais. Nors sparta didėja, tačiau Vilniaus miesto savivaldybės administracija iki šiol nėra pateikusi pakankamo žemės sklypų skaičiaus nuosavybės teisėms atkurti, kadangi šiuo metu Vilniaus m. skyriaus vedėjo įsakymu patvirtintoje eilėje žemės sklypų laukia net 3076 piliečiai“, – sakė Laimonas Čiakas.

Iki 2019 m. sausio 1 d. didžiuosiuose šalies miestuose ir kurortuose nuosavybės teisės į žemę atkurtos: Klaipėdos m. – 100 proc., Marijampolės m. – 99,99 proc., Druskininkuose – 96,93 proc., Telšių m. – 99,91 proc., Kauno m. – 91,67 proc., Palangoje – 85,06 proc., Vilniaus m. – 56,78 proc. prašymuose nurodyto ploto.

Visa informacija apie nuosavybės teisių atkūrimo kaimo gyvenamosiose vietovėse ar miestų teritorijose eigą yra skelbiama Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainės www.nzt.lt skiltyje „Statistika“ ir interaktyviajame žemėlapyje adresu <http://www.geoportal.lt/mapbasic/nzt>

